

Advies inzake de al dan niet aanwezigheid van een epidemische noodsituatie volgens de criteria van de Pandemiewet

25/10/2021

Vooraf: dit geconsolideerd advies is opgesteld door het Coronacommissariaat, op basis van adviezen van de RAG die werden besproken in de RMG, en op basis van advies van de GEMS. Het Coronacommissariaat samen met de RAG/RMG en de GEMS vervullen daarbij de Celevel-functie.

Op 20 augustus 2021 werd de « Wet betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie » (hierna: de “pandemiewet”) in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Deze wet bepaalt o.m. het proces dat gevolgd moet worden om de epidemische noodsituatie af te kondigen. Dergelijke afkondiging impliceert ook automatisch een activatie van de federale fase van het crisisbeheer (voor zover dit nog niet gebeurd zou zijn). De pandemiewet is in werking getreden op maandag 4 oktober.

Op 14 september 2021 heeft het Commissariaat, ondersteund door een specifiek RAG-advies van 1 september 2021, een advies afgeleverd over de al dan niet aanwezigheid van een epidemische noodsituatie volgens de criteria van de pandemiewet. Op basis van deze adviezen heeft het Overlegcomité van 17 september 2021 beslist om de pandemiewet op dat ogenblik niet toe te passen, noch op basis van de cumulatieve criteria die de wet voorziet en die op dat moment niet alle voldaan waren, noch voor een doeltreffend beheer van de situatie. Het Overlegcomité van 17 september 2021 vroeg eveneens om een nauwgezette opvolging van de epidemiologische toestand te verzekeren, minstens tweewekelijks en sneller indien nodig.

Op 1 oktober 2021 heeft het Commissariaat, ondersteund door het wekelijks RAG-epidemiorapport van 29 september 2021, een tweede advies afgeleverd, waarin, rekening houdend met de stabiele epidemiologische situatie, werd geconcludeerd dat de activatie van de wet inzake de epidemische noodsituatie op dat moment niet noodzakelijk was, noch op basis van de cumulatieve criteria die de wet voorziet en die op dat moment niet alle voldaan waren, noch voor een doeltreffend beheer van de situatie.

Het Coronacommissariaat heeft aan de RAG gevraagd om een nieuwe omstandige specifieke evaluatie te realiseren met betrekking tot het vervuld zijn van de criteria van de pandemiewet. De RAG heeft dit advies, zie bijlage, op 21 oktober 2021 aan de RMG voorgesteld.

Ten opzichte van de eerdere adviezen die het Commissariaat verstrekke, kunnen volgende vaststellingen worden gedaan:

- De epidemiologische situatie is de voorbije week, na een periode van stabiliteit sinds begin augustus, duidelijk verslechterd met een zeer snelle evolutie van het aantal besmettingen en de impact daarvan die al zichtbaar is op het aantal hospitalisaties.
- Het model waarmee de RAG de situatie classificeert leidt op nationaal niveau tot een overgang van alarmniveau 2 naar alarmniveau 3. Terwijl slechts 2 provincies (incl. 1 gemeenschap) zich de voorbije weken in alarmniveau 3 bevonden, zijn dit er nu 4.
- De prospectieve modellering die wordt opgemaakt door het team van Prof. Niel Hens had voorspeld dat er een heropflakking van de nieuwe hospitalisaties en ICU-belasting zou komen. Het model van 18 augustus, dat door het Commissariaat werd voorgesteld aan het Overlegcomité van 17 september voorspelde die heropflakking vroeger, vanaf eind september. Een

herkallibrering van het model, op basis van geactualiseerde data, dat aan het Overlegcomité van 29 oktober wordt voorgelegd en aan de voorbereidende IKW op 21 oktober, voorziet in een minder sterke heropflakking van nieuwe hospitalisaties vanaf begin oktober tot een top iets na midden november met rond de 135 nieuwe hospitalisaties per dag. Het model vertoont een eerder afgevlakte topvorming gedurende enkele weken in november. Dit zou zich dan tegen eind november vertalen in een ICU-belasting van ongeveer 400 personen.

De opwaartse deviatie/onzekerheid ten aanzien van deze voorspelde curves is een piekvorming tot ongeveer 200 nieuwe hospitalisaties per dag. En een ICU-belasting van ongeveer 550 personen begin december.

Bij deze modellering, die steeds een voorspelling blijft op basis van hypothesen, moet worden opgemerkt dat deze sterk gedreven is door reëel contactgedrag van mensen. Er is in het model uitgegaan van een verhoging van het contactgedrag met 20% vanaf 1 oktober 2021. Recente data geven aan dat dit wellicht een onderschatting is. Daarom werd aan de modelleerders gevraagd om bijkomende scenario's uit te werken die aan het Overlegcomité zullen worden overgemaakt.

Als we de empirische datapunten bekijken van de laatste dagen, dan zien we dat we voor de nieuwe hospitalisaties nu reeds duidelijk aan de bovenkant van de deviatie zitten. De datapunten van de komende dagen zullen bepalen in welke mate het model nog voldoende houvast kan geven om de situatie te evalueren.

Sinds de zomer wordt de eventuele beëindiging van de federale fase voorbereid. Het Commissariaat heeft in haar eerdere adviezen aangegeven dat er nog belangrijke stappen moesten gezet worden hiervoor. De voorbije weken is daarbij vooruitgang geboekt, maar er zijn ook nog belangrijke discussiepunten op politiek niveau, zoals bv. het gebruik van de local outbreak management toolbox door burgemeesters en gouverneurs, de wijze waarop de entiteiten het CST-kader zullen voorzien, de verankering van bepaalde reglementaire bepalingen in reguliere reglementering (in de sfeer van werk, luchtkwaliteit, etc.), etc. Verder zien we ook een toenemend aantal vragen of eigen beslissingen van burgemeesters en gouverneurs over hun lokale situatie: wanneer advies gevraagd wordt, wordt vanuit federaal niveau gepoogd om zo generiek mogelijk te antwoorden om coherentie te bewaren, maar variaties op het terrein, afhankelijk van de inschatting van de burgemeester en gouverneur, vinden plaats.

Rekening houdend met de epidemiologische evolutie sinds het vorig advies van 1 oktober die op Rijksniveau een snel verslechterde trend toont, adviseert het Coronacommissariaat de activatie van de wet inzake de epidemische noodsituatie, zowel rekening houdend met de criteria die de wet voorziet, als voor een doeltreffend beheer van de situatie. Rekening houdend met de modellen, die tonen dat de heropflakking zeker tot 15 december een ziekenhuisbelasting zou veroorzaken die duidelijk hoger is dan de belasting die we gekend hebben in de stabiele periode tussen begin augustus en midden oktober, pleit het Coronacommissariaat om de epidemische noodsituatie voor de maximaal mogelijke periode van 3 maanden af te kondigen.

Bijlagen:

- RAG-advies inzake de criteria van de pandemiewet
- RAG-epidemioreport, meest actuele versie
- GEMS-advies, meest actuele versie